

Proč je jaderné palivo životně důležité pro zájmy národní bezpečnosti USA na Ukrajině a na Blízkém východě

NI nationalinterest.org/feature/why-nuclear-fuel-vital-us-national-security-interests-ukraine-and-middle-east-207782

7. prosince 2023

Uprostřed konfliktů ve východní Evropě a na Středním východě, budování robustního řetězce dodávek jaderného paliva zvýšilo důsledky pro americkou národní bezpečnost, možná nejzjevněji tím, že zmírnilo naši závislost na ruském uranu .

Kromě zmírnění závislosti na Rusku podporuje silný sektor jaderného paliva národní bezpečnost nesčetnými způsoby: prosazováním celosvětového nešíření jaderných zbraní posílením mezinárodní důvěry ve spolehlivé dodávky paliva; posílení amerického vedoucího postavení a konkurenceschopnosti na světovém trhu s jadernou energií, zejména vůči Číně a Rusku ; a slouží jako potenciální zdroj materiálu pro obranné aplikace zásadní pro udržení připravenosti amerických schopností strategického odstrašení.

Jednotlivě jsou tyto výhody jistě relevantní a důležité pro národní bezpečnost USA. Společně však všechny posilují vliv USA při prosazování nejvyšších mezinárodních standardů v oblasti jaderného zabezpečení a nešíření zbraní, včetně stanovení norem a postupů k omezení šíření citlivých technologií a prostředků k výrobě materiálu použitelného pro zbraně.

Problém vnímání

Po celá desetiletí byly Spojené státy dominantním dodavatelem služeb jaderného paliva pro svět a zdálo se, že globální trh s jaderným palivem funguje spolehlivě. Možná právě z tohoto důvodu američtí vůdci ztratili ze zřetele sázky na národní bezpečnost a nechali průmysl jaderného paliva chřadnout. V 90. letech 20. století Spojené státy postupně ztrácely svůj podíl na globálním trhu s obohacováním ve

prospěch zámořských konkurentů, včetně Ruska . Když Putin v roce 2022 zahájil svůj nevyprovokovaný útok na Ukrajinu, naše hluboká závislost na ruském jaderném palivu se náhle a dramaticky stala neudržitelnou.

Zatímco někteří zákonodárci jasně chápou geostrategický význam tohoto problému – včetně těch, kteří již v únoru zavedli zákon o zabezpečení jaderného paliva (NFSA) , mnozí vycházejí z mylné představy, že jaderné palivo je pouze komerční záležitostí, což vede některé k otázce, zda ustanovení o jaderném palivu nebo financování patří do národní bezpečnostní legislativy.

V Kongresu například probíhají rozhovory o zahrnutí financování federálních programů jaderného paliva do dodatkového zákona o národní bezpečnosti, což je nástroj, který by pravděpodobně zahrnoval balíčky pomoci pro Ukrajinu a Izrael . Vzhledem k dlouhotrvajícím mylným představám o jaderném palivu mohou někteří pohlížet na financování federálních palivových programů jako mimo dosah národního bezpečnostního doplňku nebo dokonce za odvádění pozornosti od jeho celkových cílů.

Jaderné palivo a národní bezpečnost: Důsledky pro Ukrajinu a Blízký východ

Naše současné závazky na Ukrajině a na Blízkém východě však jasně zdůrazňují a ilustrují složité propojení mezi jaderným palivem a národní bezpečností. Národní bezpečnostní imperativy jaderného paliva jsou úzce sladěny s cíli Spojených států v těchto krizích a přestavba naší infrastruktury pro jaderné palivo doplňuje – dokonce zásadní – naše strategie pro stabilizaci těchto konfliktů.

Po rozpadu Sovětského svazu se Ukrajina dobrovolně vzdala jaderného arzenálu, který byl na jejím území rozmístěn během sovětské éry. Ukrajina poté v roce 1994 okamžitě přistoupila ke

Smlouvě o nešíření jaderných zbraní (NPT).

Neposkytnutí pomoci Ukrajině v tuto chvíli by proto vyslalo negativní, doznívající signály našim přátelům a spojencům po celém světě a podnítilo pochybnosti o obezřetnosti dodržování globálních norem nešíření zbraní hromadného ničení. Všudypřítomná závislost světa na ruské energii, včetně jaderného paliva, již není přijatelná, vezmeme-li v úvahu, že podkopává naše kolektivní odhodlání podporovat Ukrajinu proti ruské agresi (a přímo posiluje Putinův vojenský a zbrojní komplex).

Geopolitická nestabilita na Blízkém východě je dlouhodobá a dobře zdokumentovaná, a proto obavy z hrozby šíření jaderných zbraní v regionu přetrvávají po desetiletí. Nedávné teroristické činy a humanitární krize dále zdůraznily nutnost účinného řízení regionálních rizik šíření.

A jak více zemí v regionu projevuje zájem o zahájení civilních jaderných programů – včetně Saúdské Arábie a Jordánska –, vedoucí postavení USA v udržování přísných mezinárodních norem nešíření jaderných zbraní jen roste na důležitosti.

Omezování šíření technologií, které mohou vyrábět materiál použitelný pro zbraně, je dlouho hlavní politickou prioritou USA. V roce 2009 uzavřely USA se Spojenými arabskými emiráty dohodu „123“, ve které se Abú Dhabí formálně vzdalo svých práv na citlivé technologie obohacování a přepracování (ENR).

Zatímco někteří chválili toto ustanovení ENR v dohodě jako velkou výhru v oblasti nešíření pro Spojené státy a obhajovali jeho zakotvení jako „zlatého standardu“ pro všech následujících 123 dohod, Washington nemá ve vyjednávání takových ústupků od svých občanských jaderných partnerů od SAE.

Obecně máme mnohem větší šanci dosáhnout takových podmínek nešíření s robustnějšími schopnostmi a opatřeními k zajištění spolehlivých a mezinárodních dodávek paliva. Efektivnější poskytování dodávek jaderného paliva zemím je základním krokem k demotivaci vývoje citlivých technologií palivového cyklu a prosazování cílů USA v oblasti nešíření.

Navíc, vezmeme-li v úvahu, že se Rusko formálně zavazuje dodávat palivo po celou dobu životnosti reaktorů, které vyváží do klientských států – jako součást komplexních balíčků zahrnujících školení, financování a další úlevy – dodávky jaderného paliva jsou také otázkou komerční konkurenceschopnosti. Čína rychle buduje svůj vlastní dodavatelský řetězec jaderného paliva a v budoucnu bude schopna nabízet mezinárodním zákazníkům srovnatelné nabídky. A protože naše mezinárodní konkurenceschopnost zaostává, *naš vliv na nešíření zbraní se bude ještě více narušovat*.

Regionální nepokoje a pokračující tlak Saúdské Arábie na zahájení civilního jaderného programu (včetně ambicí na rozvoj obohacování uranu) zvýšily naléhavost řešení těchto politických výzev. Vzhledem k tomu, že Saúdská Arábie údajně využívá možnou civilní jadernou spolupráci s Čínou, aby přiměla Washington, aby ustoupil ze svých požadavků na obohacování, jsou vyjednávací páka USA a obchodní přítomnost v regionu stále důležitější – a jaderné palivo obojí kriticky podporuje.

Jaderná energie potřebuje vedení USA

Uran se vyrábí, obchoduje a prodává jako mnoho jiných komodit. Přesto není přehnané, že geopolitické důsledky jaderného paliva jsou možná větší než jakékoli jiné komerční zboží ve světové historii.

Robustní a celosvětově konkurenceschopný civilní jaderný sektor USA není jen komerční záležitostí, ale má nesmírné důsledky pro národní bezpečnost USA. Jaderné palivo leží přímo na spojnici amerických klimatických, energetických, obchodních, geopolitických a národních bezpečnostních zájmů.

V tomto významném historickém okamžiku se Spojené státy musí chopit příležitosti a přebudovat své kapacity pro jaderné palivo v zájmu naší dlouhodobé bezpečnosti i naléhavých výzev dnešní národní bezpečnosti.

Alan Ahn je zástupcem ředitele pro jadernou energii ve společnosti Third Way. Jakékoli názory vyjádřené zde jsou jeho vlastní a nemusí nutně odrážet názory společnosti Third Way a jejích partnerů a přidružených společností.

Obrázek: Shutterstock.com.